

DI MIDDELLANDSE REGIMENT

Lt G E VISSER*

Established in 1934 as an infantry unit with its headquarters at Cradock the writer traces the background to this event and the early years of its existence before the outbreak of the Second World War. In June 1941, after a period of intensive training in the Union as a machine-gun battalion, the unit departed for Egypt. In the North African campaign various of its companies saw action at Bardia, Sollum, Halfaya, Tobruk and El Alamein. After the war the regiment was re-established as an armoured-car reconnaissance unit. The writer traces its further development with its change of name in 1954 to the 'Gideon Scheepers Regiment' and in 1960 to the 'Great Karoo Regiment' and a change of function to that of armoured infantry regiment.

AGTERGROND

In die jare na die Eerste Wêreldoorlog het die Verdedigingsmag van die Unie van Suid-Afrika gekwyn weens 'n gebrek aan finansiële steun. Die Verdedigingsbegrotingspos het jaarliks afgeneem, totdat dit tydens die depressiejare van 1930–1932 'n absolute laagtepunt bereik het. Hierdie toedrag van sake het veroorsaak dat die Aktiewe Burgermag in die plattelandse distrikte in 'n toestand van opskorting gehou is. So was daar byvoorbeeld na die ontbinding van 6, 7, 8, 19 en 20 Berede Skutters en 5 en 6 Onberede Skutters in 1929, behalwe in die gebied rondom die kusdorpe, geen Aktiewe Burgermag eenheid in die Oostelike Provinsie nie.

Na afloop van die depressie het die Parlement gedurende die boekjaar 1933/34 genoeg geld gestem om 'n begin te maak met die reorganisasie van die Unieverdedigingsmag. Hieruit het voortgevloei dat daar besluit is om die Infanterie van twaalf tot 24 regimente te vergroot. Een van hierdie nuwe regimente, wat almal op die platteland gestig sou word, was Die Middellandse Regiment wat op 1 April 1934 tot stand gekom het. Die regiment het sy naam ontleen aan die feit dat die grootste getal van sy lede uit die middellandse distrikte van Kaapland getrek is.

Die Middellandse Regiment is volgens die nuwe beleid ingerig as 'n infanteriebataljon met luitenant-kolonel H.T.v.G. Bekker as eerste bevelvoerder. Die regimentshoofkwartier is op Cradock bevestig, met Afdelings te Graaff-Reinet, Steynsburg, Burgersdorp, Middelburg, Urmtata en Aliwal-Noord. Die werwingsgebied van die regiment is egter gaandeweg uitgebrei en het later ook dorpe soos Somerserset-Oos, Colesberg, Noupoot, Jansenville, Dordrecht, Barkly-Oos, Tarkastad, Maraisburg en Elliot ingesluit.

Uniform en Kentekens

Die kleur van die uniform van Die Middellandse Regiment was dieselfde as die van die Suid-Afrikaanse Staande Mag, naamlik veldgroen. As Regimenteskenteken is gekies die sy-aansig van die kop van 'n merino-ram, omring deur 'n krans van lusernblare, met die naam van die regiment daaronder. Dié kenteken het die belangrikste omgewingskenmerk, merino-boerdery, weerspieël. Die regimentseflits het bestaan uit horisontale bane van rooi, wit en swart.

Groei en Ontwikkeling

Kort na sy samestelling is die lede van Die Middellandse Regiment vanaf 28 Februarie 1935 tot 28 Maart 1935 vir dertig dae onafgebroke opleiding in Oos-Londen opgeroep. Gedurende hierdie periode is hulle hoofsaaklik opgelei in die hantering van die diensgeweer en die Vickers-masjiengeweer. Soortgelyke kampe is jaarliks tot 1939 in Oos-Londen gehou.

Die sterkte van die nuwe regiment het vinnig toegeneem en teen Junie 1935 was daar reeds twaalf offisiere en honderd-en-veertig ander range. 'n Jaar later het die regimentsterkte elf offisiere en 295 ander range getel, terwyl daar teen Junie 1937 alreeds 32 offisiere en 347 ander range was.

In 1936 het luitenant-kolonel L.J. de Jongh vir luitenant-kolonel Bekker opgevolg as bevelvoerder van Die Middellandse Regiment. Luitenant-kolonel De Jongh is egter in 1937 oorlede en na sy dood het die regimentshoofkwartier vanaf Cradock na Graaff-Reinet verskuif, waar luitenant-kolonel W.L. Kingwill, MC as nuwe bevelvoerder aangestel is.

* Lt Visser, BA(Hons), sien tans om na die bewaringsaspekte van Dokumentasiediens.

Tweede Wêreldoorlog

Met die toetrede van Suid-Afrika tot die Tweede Wêreldoorlog, het Die Middellandse Regiment die geleentheid gekry om sy krygsvernuw prakties op die proef te stel. Die mobilisasiebevel het naanlik op 5 September 1940 gekom en op 20 September het die Middellandse Regiment na Premier Mine vertrek vir opleiding.

By sy aankoms op Premier Mine op 22 September 1940, is Die Middellandse Regiment, met 'n totale sterkte van 735 man, tot 9 Infanterie Brigade, wat toe as opleidingsbrigade dien gedoen het, toegevoeg vir opleiding en administrasie. Na intensiewe opleiding is die kompanies van die Middellandse Regiment van mekaar geskei en op 6 Januarie 1941 na die interneringskampe Ganspan, Andalusia, Koffiefontein en Leeuwkop geos om die wagdienste daar by die Cape Town Highlanders oor te neem. Bataljonhoofkwartier het egter op Premier Mine gebly.

Op 28 Januarie het Bataljonhoofkwartier van Die Middellandse Regiment na Piet Retief vertrek, waar 'n vooruitgeskewe hoofkwartier vir 9 Infanterie Brigade ingerig is. Die kompanies vanaf die interneringskampe het hulle hier op 16 Februarie 1941 by die res van Die Middellandse Regiment aangesluit en op 23 Maart 1941 is die regiment in 'n masjiengeweerbataljon omskep en tot 2 Suid-Afrikaanse Divisie toegevoeg. Om die eenheid slaggereed te maak vir sy nuwe funksie, het Die Middellandse Regiment hierop na Pietermaritzburg vertrek vir twee maande van intensiewe opleiding in die hantering en aanwending van die Vickers-masjiengeweer.

Op 3 Junie 1941 is 6 Suid-Afrikaanse Infanterie Brigade, tesame met Die Middellandse Regiment en ander troepe van 2 Suid-Afrikaanse Divisie tydens 'n parade deur die bevelvoerende generaal van die Unieverdedigingsmag, veldnaarskalk J.C. Srnuts, toegesprek voor hul vertrek vir diens in Noord-Afrika. Op 10 Junie het Die Middellandse Regiment, met 'n sterkte van 39 offisiere en 551 ander range, vanaf Durban na Egipte vertrek aan boord van die *Mauretania*, wat in konvooi met die *Ile de France* en Nieuw Arnsterdam geseil het, onder geleide van die kruiser *HMS Cornwall*. Op 22 Junie het hulle by Suez aan wal gestap, vanwaar hulle per spoor na die 2de Divisie se basis by Mareopolis vervoer is. By Mareopolis het Die Middellandse Regiment transport getrek en opleiding in woestynoorlogvoering ontvang. In die proses het hulle geleer om in die sand te bestuur en om die sonkompas bedags en die oliekompas snags vir navigasie te gebruik.

Teen die middel van Augustus 1941 het Die Middellandse Regiment saam met die res van 2 Suid-Afrikaanse Divisie na El Alamein vertrek om die gebied daar te versterk en verdedigingsstellers in te graawe. Gedurende Augustus tot November is daar ook voortgegaan met opleiding in woestynoorlogvoering.

Op 5 Oktober 1941 is 2 Suid-Afrikaanse Divisie onder bevel van die 8ste Leër geplaas en het na Bagush verskuif. Die Middellandse Regiment was nou verantwoordelik vir lugafweer en grondverdediging by die Fuka-vliegveld en -omgewing en moes ook 'n robiele wag verskaf om die treinspoor en kuslyn tussen Bagush en Mersa Matruh te beskerm.

Aksie

Met die uittoeg van die 8ste Leër in Libië, het Die Middellandse Regiment op 6 Desember 1941 sy Bataljonhoofkwartier na Sidi Ornar verskuif, vanwaar hy spoedig met die vyand slaags geraak het.

Op 24 Desember 1941 het 2 Suid-Afrikaanse Divisie opdrag gekry om Bardia aan te val en in te neem. Tydens die slag van Bardia vanaf 29 Desember 1941 tot 2 Januarie 1942 het Die Middellandse Regiment waardevolle steun aan die infanterie verleen, deur hul aanmars met masjiengeweevuur te dek, asook deur die effektiewe uitkakeling van vyandelike masjiengeweerposte.

Met die val van Bardia het die Halfaya-Sollum area nog oorgebly om skoon te maak, ten einde 'n direkte kommunikasielyn langs die kus te open. Op 10 Januarie 1942 het A kompanie van Die Middellandse Regiment, onder bevel van 6 Suid-Afrikaanse Brigade, stelling ingeneem vir die aanval op Sollum. A Kompanie het horn tydens die aanval uitstekend van sy taak gekwyd deur weereens hewige masjiengeweevuur op die vyand neer te bring om die aanmars van die infanterie te dek en om hul masjiengeweerstellings uit te skakel. Sollum het op 12 Januarie voor die aanval geswig en op 16 Januarie 1942 het ook Halfaya oorgegee. In die laaste geval het A Kompanie se masjiengewere ook 'n groot bydrae tot die sukses van die A operasie gelewer. In 'n verslag oor die rol wat Die Middellandse Regiment in 2 Suid-Afrikaanse Divisie se oorwinnings oor Bardia, Sollum en Halfaya gespeel het word gesê: 'We have heard nothing but the highest praise of the manner in which our men carried out these duties assigned to them, and great emphasis has been laid on the necessity for and usefulness of the Machine Gun Battalion.'

In Februarie 1942 het luitenant-kolonel W.L. Kingwill, MC medies ongeskik geraak vir verdere diens in Egipte en het majoor L.E. Lanham bevelvoerder van Die Middellandse Regiment geword.

Na die val van Sollurn het Die Middellandse Regiment vir 'n kort rusperiode aan die kus ten ooste van Barrani vertrek. Na 'n paar weke aan die kus het A, C en D Kompanies saam met die 4de en 6de Brigade na die Sollurn area teruggekeer om die gebied te versterk teen 'n moontlike vyandelike deurbraak. B Kompanie is by die 3de Brigade gevoeg om die Gazala-area te gaan versterk.

Op 26 Maart 1942 het Bataljonhoofkwartier, sowel as Hoofkwartier en B Kompanie van Die Middellandse Regiment na Tobruk vertrek, terwyl A en D Kompanies onderskeidelik onder bevel van die 6de en 4de Brigade geplaas is. B Kompanie het onder bevel van die 3de Brigade, wat op 21 April 1942 in die Gazala-linie in beweging het, gebly. By Gazala het 3 Brigade onder bevel van 1 Suid-Afrikaanse Divisie onder generaal-majoor Dan Pienaar gekom. Met die onttrekking van die Geallieerde troepe aan die Gazala-lyn, het B Kompanie egter in Junie 1942 saam met die 3de Brigade deur Tobruk getrek op pad na El Alamein.

Op 21 Junie 1942 het Tobruk aan die vyandelike nagte onder Rommel oorgegee en van Die Middellandse Regiment is 444 man uit 'n totale sterkte van meer as 600 gevange geneem. Slegs een peleton onder luitenant C.R. Featherstone het daarin geslaag om te ontsnap. Die enigste ander oorblyfsel van Die Middellandse Regiment was B Kompanie, wat in daardie stadium reeds met 1 Suid-Afrikaanse Divisie by El Alamein was.

Met Rommel se aanslag op El Alamein op 2–3 Julie 1942, was B Kompanie steeds deel van 1 Suid-Afrikaanse Divisie, wat die aanslag suksesvol afgeweer het. Op 15 Julie 1942 het luitenant Featherstone met sy nuut-uitgeruste peleton ook by B Kompanie in El Alamein aangesluit.

Aangesien die meeste lede van Die Middellandse Regiment met die val van Tobruk krysgevangene geneem is, is die regiment op 6 September 1942 amptelik ontbind. B Kompanie is egter deur 1 Suid-Afrikaanse Divisie toegelaat om as masjiengeweerkompanie voort te gaan, totdat dit op 12 Oktober 1942 onder operasionele bevel van Regiment President Steyn, die masjiengeweerbataljon van 1 Suid-Afrikaanse Divisie, geplaas is.

Gedurende die Slag van El Alamein op 23–24 Oktober 1942 het B Kompanie 'n stewige bydrae tot die geveg gelewer toe sy agtien masjiengewere 129 000 skote in twee en 'n half uur afgevuur het.

Met die einde van die Noord-Afrikaanse veldtog in sig, het B Kompanie op 12 November 1942 saam met 1 Suid-Afrikaanse Divisie uit die 8ste Leër onttrek en na Quassasin vertrek om te rus. By Quassasin is B Kompanie op 29 November 1942 by 1 Rand Light Infantry ingelyf as DMR Kompanie Rand Light Infantry. Hiermee was B Kompanie se rol in Noord-Afrika min of meer uitgespeel, en het hulle in Januarie 1943 met verlof na die Unie teruggekeer.

Die Middellandse Regiment het sy taak as masjiengeweerbataljon in Noord-Afrika met onderskeiding verrig en die waarde van sodanige eenheid as ondersteuningsmiddel vir die Infanterie bo alle twyfel bevestig.

Herstig

Kort na die Tweede Wêreldoorlog, op 1 Mei 1946, is Die Middellandse Regiment herstig met Cradock as hoofkwartier en luitenant-kolonel O.B. Borchers, MM, 'n veteraan van altwee Wêreldoorloë, as bevelvoerder. Op 1 Julie 1946 het die eenheid verander na 'n pantsermotorverkenningseenheid.

Tydens die koninklike toer van 1947 het 'n besondere eer Die Middellandse Regiment te beurt geval, toe dit op 31 Maart 1947 'n Regimentsvaandel deur Sy Majesteit Koning George VI persoonlik aangebied is. Op die vaandel het die Regimentskenteken saam met die St George's Cross op 'n rooi agtergrond verskyn.

Op 11 April 1947 het Die Middellandse Regiment sy eerste erekolonel gekry, toe luitenant-kolonel W.L. Kingwill, MC, 'n voormalige bevelvoerder van die Regiment, in die posisie aangestel is.

Met die bedanking van luitenant-kolonel Borchers, MM in 1947, het luitenant-kolonel W.G. Kingwill bevelvoerder van Die Middellandse Regiment geword en in dieselfde jaar het die hoofkwartier van die regiment weer na Graaff-Reinet verskuif. Die Middellandse Regiment het ook op 1 November 1953 verander van 'n pantsermotorverkenningseenheid na 'n pantserregiment.

Op 2 Junie 1952 het Die Middellandse Regiment 'n parade ter viering van die kroning van koningin Elizabeth II op Oudtshoorn bygewoon en korinnan-

dant H.T. v.G. Bekker, MP, was 'n lid van die kontingent wat die Unie in Londen verteenwoordig het.

'n Gedenkplaat ter ere van die burgers van Graaff-Reinet wat in die Tweede Wêreldoorlog gesneeu het, is in 1952 op die Oorlogsmonument te Graaff-Reinet onthul. Tydens die seremonie op 20 Julie 1952, het offisiere en manskappe van Die Middellandse Regiment as erewag opgetree.

Gideon Scheepers

Gedurende Oktober 1953 is kornmandant Kingwill daarvan verwittig dat die naam van Die Middellandse Regiment verander gaan word na Regiment Gideon Scheepers, ter wete van die Boereverkenner, kornmandant Gideon Scheepers, wat gedurende die Tweede Vryheidsoorlog op 18 Januarie 1902 te Graaff-Reinet deur 'n Engelse vuurpeleton teruggestel is, nadat 'n Brits krygshof hom as Kaapse rebel skuldig bevind het. As rede vir die naamsverandering is aangevoer dat die naam Die Middellandse Regiment geen doel gedien het nie, behalwe om die regiment van ander regimente te onderskei en om aan te dui dat sy lede uit die Kaapse Middellandse afkomstig was nie. Die naamsverandering het egter nie algemeen byval onder die lede van die regiment gevind nie. Daar gevoel is dat die eenheid hom in die Tweede Wêreldoorlog onder die naam Die Middellandse Regiment onderskei het en dat die naam dus groot sentimentele waarde vir sy lede ingehou het. Sommige lede was

Kommandant Gideon Scheepers.

ook oortuig daarvan dat politieke oorwegings in die na-oorlogse jare swaarder gewees het in die opbou van die Unieverdedigingsmag as militêre oorwegings, en dat die Regering nie meer belangstel het in oud-gediendes met 'n ander politieke standpunt as hyself nie. Op grond daarvan is die naamsverandering as 'n direkte politieke uitvloeisel gesien. Die ontevredenheid met die naamsverandering het uiteindelik daartoe gelei dat kornmandant Kingwill en elf ander offisiere van die regiment bedank het.

Nuwe Kenteken

Met die naamsverandering is ook 'n ontwerp vir 'n nuwe kenteken voorgestel, waarop 'n tenk en 'n deel van die oorlogsmonument sou verskyn. Die voorstel is egter van die hand gewys, met 'n aanbeveling dat die rarnkop behou word om die tradisie van die regiment te laat voortleef. Daar is uiteindelik besluit om die ou kenteken te behou, met die verskil dat die wapen nou die vooraansig, in plaas van die syaansig, van die merino-rarnkop vertoon het. Die krans van lusernblare is ook weggelaat en die letters RGS het nou op die lint verskyn. Die naamsverandering het op 1 Januarie 1954 van krag geword en kornmandant F.A. Stetzhorn is in Augustus 1954 in die plek van kornmandant Kingwill as bevelvoerder van Regiment Gideon Scheepers aangestel. Die nuwe regimentskentekens is egter eers in 1958 aan lede van die eenheid uitgereik.

Ouma Scheepers

Op 17 Januarie 1956 het ourna Scheepers, die moeder van kornmandant Gideon Scheepers, haar 100ste verjaarsdag gevier en die offisiere en onder-offisiere van Regiment Gideon Scheepers het ook 'n bydrae gelewer tot 'n fonds waaruit vir haar 'n geskenk gekoop is. By die geleentheid van ourna Scheepers se oorlye op 25 Mei 1956, het die regiment 'n telegram as blyk van meegevoel aan die familie Scheepers gestuur en sersant-majoor L.E. Dalton en vier lede van die eenheid het die begrafnis bygewoon. 'n Kransie is ook namens Regiment Gideon Scheepers deur die Leerstaffhoof gestuur.

Regiment Groot Karoo

Gedurende Oktober 1959 is daar tydens 'n bevelvoederskonferensie te Kornmandament Oostelike Provinsie voorgestel dat Regiment Gideon Scheepers herdoop word na Die Middellandse Regiment. Die voorstel is egter verwerp en Regiment Gideon Scheepers is herdoop tot Regiment Groot Karoo. Die naamsverandering het op 1 Januarie 1960 van krag geword en die regimentsteken het

dieselfde gebly, behalwe dat die letter S op die lint vervang is deur 'n K.

In 1959 is 'n eie regimentsvlag vir die eerste keer voor die regimentshoofkwartier gehys tydens 'n vlaghysingsparade wat deur die hele regiment bygewoon is. Die vlag bestaan uit drie horisontale bane van oranje, wit en swart. Die regimentswapen verskyn in die middel van die wit baan in silwer op 'n swart agtergrond.

Gedurende April 1960 is Regiment Groot Karoo beveel om gereed te wees vir mobilisasie tydens die noodtoestand in die Unie van Suid-Afrika. Al die nodige reëlings en voorbereidings is getref, maar die eenheid is nie opgeroep vir diens nie. Regiment Groot Karoo het ook gedurende dieselfde jaar 'n daantewisseling ondergaan, deurdat dit van 'n pantserregiment in 'n pantser-infanterieregiment omskep is.

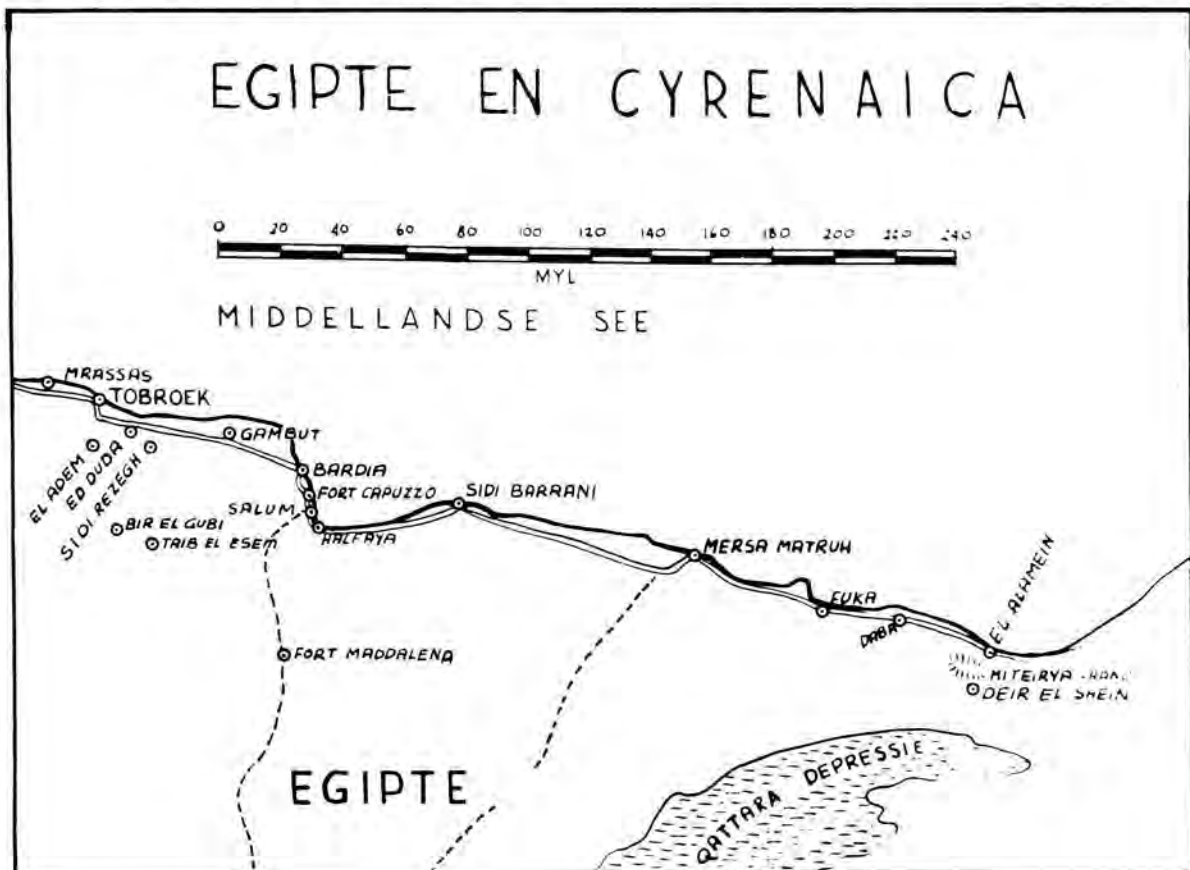
Op 9 Mei 1963 het majoor C.A. Greeff bevelvoerder van Regiment Groot Karoo geword met die tydelike rang van kommandant. Hy het horn gedurende 1964 op grond van die tradisie en geskiedenis van Regiment Groot Karoo beywer vir die herverandering van die naam van die regiment na Die Middellandse Regiment. Die naamsverandering is

egter deur die Minister van Verdediging afgekeur, aangesien die Fort Beaufort-Kommando kort tevore tot Midland-Kommando herdoop is en 'n burgermagregiment met 'n soortgelyke benaming verwarwing sou skep.

Kragtens 'n raadsbesluit van 10 Desember 1964 het Regiment Groot Karoo op 22 Mei 1965 tydens 'n seremoniële parade die Vryheid van die Dorp van die munisipaliteit van Graaff-Reinet ontvang.

'n Nuwe regimentsvaandel is op 24 Junie 1967 deur die Minister van Verdediging, Sy Edele P.W. Botha, aan die Regiment Groot Karoo aangebied tydens 'n parade te Graaff-Reinet. Minister Botha het by die geleentheid gewys op die mooi tradisie wat die eenheid sedert sy stigting opgebou het en sy lede gemaak om voort te bou op die goeie naam. Die sentrale motief van die vaandel is 'n merino-rarnkop met 'n doringboornkrans wat op 'n donkergroen agtergrond, ornlyn met 'n goue fraaingstrook, verskyn. Die gevegsonderskeidings Westelike Woestyn 1941-43, Bardia, Gazala, Alarnein-verdediging en El Alarnein verskyn ook op die vaandel, ter erkenning van Die Middellandse Regiment se bydrae tot die veldtog in Noord-Afrika.

Met die aftrede van kommandant C.A. Greeff op 9 Mei 1973 is majoor L.P. Pretorius as waarnemende

bevelvoerder van Regiment Groot Karoo aangestel en op 3 Augustus 1973 is hy aangestel as bevelvoerder met die tydelike hoër rang van kommandant, tot tyd en wyl die rang substantief aan hom verleen sou word.

Gedurende 1976 het Regiment Groot Karoo getoon dat hy bereid is om uitvoering te gee aan sy leuse, *Dulce Est Pro Patria Mori* – soet is dit om vir jou land te sterf –, toe hy vanaf September

tot November 1976 in die operasionele gebied diens verrig het. Die eenheid het egter, ten spyte van 'n vrugbare dienstryd in die operasionele gebied, op 24 November 1976 met 'n ongeluksvrye rekord na Grootfontein teruggekeer.

1. Argiewe in die SAW Argief.
2. *Nongqai*, vol 38, no 9, September 1947 (G. Every: Die Middellandse Regiment)
3. Die Wolboer, Februarie 1957 (Artikel: "Regiment Gideon Scheepers kies Ranskop op sy Uniforms".)